

MINTIS

Nr. 41 Memmingen Pirmadienis, 1946 m. balandžio mėn. 8 d. I metai

JAV laikys stiprias karo pajegas

Londonas. JAV pasakotojai Vašingtone prezidento Trumano kalba sukėlė didelį susidomėjimą, ką parodo skaitlingi ir įvairūs komentarai spaudoje. Trumanas pabrėžė reikalą Jungtinėms Amerikos Valstybėms turėti stiprias karo pajegas pasaulio taikai apsaugoti. Apie greitą demobilizaciją negali būti nei kalbos. Numatyti naujokų kontingentai turės būti paimti. Jis pareiškė esąs įsitikinęs, kad, nežiūrint kai kurių nuomonių skirtumo taiką pasiseksią pasulyje įslaiykoti. Be to, išreiškė pasitikėjimą JTO ir užtikrino jai unginių Amerikos Valstybių paramą. Sovietų Sąjunga ir Didžioji Britanija turi interesų tiek tolimuose, tiek artimuose rytuose, tačiau jis mano, kad negali būti jokio didžiųjų valstybių intereso susidūrimo, kurio, esant geram bendradarbiavimui, negalėtų JTO išlyginti.

Persu - rusų sutartis naftos reikalu

Londonas. Persijos ministeris pirmininkas Sultane, kalbėdamas Teherane, pranešė smulkmenas apie susitarimą su sovietais naftos reikalu. Susitarta 50-čiai metų įkurti bendrą persų-rusų bendrovę naftai eksploatuoti Persijoje. Eksploatacija pravedama sovietų lėšomis. Uz tat 59% eksploatuojamos naftos atitenka SSSR. Bendrovės įrengimų apsauga paliekama persų policijai ir saugumo organams. Sutartis būsianti patiekta ratifikuoti naujam parlamentui, kurio rinkimai numatyti tuoj po SSSR kariuomenės atitraukimo.

Prancuzu socialistai uz sąjunga su britais

Paryžius. Socialistų partijos organas „Populaire“ griežtai pasisako už Prancūzijos-Didž. Britanijos sąjungą. Be to, tikisi, kad Prancūzijos vyriausybė pakeisianti savo nusistatymą del Reino, Saaro ir Ruhro kraštų.

Komunistų partijos atstovas Doullot savo kalboje, pasakotoje Montpellier, stato prie, šingus reikalavimus.

Penktadienį įvyko Prancūzijos min. kabineto posėdis, kuriame buvo svarstomi Vokietiją liečią klausimai. Buvo pareikšta, kad nusistatymas Vokietijos klausimu nepakitėjo. Prancūzija reikalauja sudaryti autonominę Reino krašto valstybę Del šito Prancūzijos min. kabineto nutarimo Londono politiniai sluoksniai jaučiasi labai nusivyle. Atrodo, kad Reino krašto klausimo sprendimas būsiąs surištąs su nemalonumais.

Ka svarstys Sangumo Taryba

Londonas. Antradienį susirenka Saugumo Taryba tolesniems posėdžiams. Manoma, jog Lenkija patieks reikalavimą visoms valstybėms nutraukti santykius su Franko Ispanija.

Rusai pasitraukia is Mandžurijos

Londonas. Iš Tsunkingo praneša, kad iki balandžio mėn. pabaigos visi sovietų kariuomenės daliniai busią is Mandžūrijos attraukti į Sibirą.

Is Indijos dvi valstybes

Londonas. Musulmonų Lygos pirmininkas Dzina reikalauja įkurti atskirą musulmonų valstybę Pakistan. Anot jo, Indijoje negali būti sudaryta vienašalė valstybė. Indija turinti būti padalyta į dvi valstybes: Pakistan ir Industan.

Nesutarimai del Berlyno valdymo

Londonas. Berlyne rusų sektoriuje transporto darbininkai nutarė įkurti darbininkų

THOUGHT, Lithuanian daily news.

Permitted by UNRRA Team 155.

Eina kasdien, išskyrus sventadienius.

Redaguoja-redakcine kolegija, atsak. redaktorius J. Vasaitis.

Memmingenas, Airport, Baltic Camp.

Prenumeratos kaina-menesiui 5 RM.

vienybės partija. Numatoma susaukti balsavusių prieš susijungimą SPD narių kongresas, kuris įsteigsias grynųjų socialdemokratų partiją. Rusų srityje Brandenburge SPD ir KPD vadovybės bendrame posėdyje nutarė susijungti. Sąryšyje su vykdomu SPD ir KPD susijungimu iškilo Berlyne valdymo klausimas: sovietai į Berlyną žiūri kaip į savo zonos miestą, o amerikiečiai, anglai ir prancūzai laiko jį penktąja bendrai valdoma zona.

Raudonieji demonstuoja Japonijoje

Londonas. Japonijos raudonieji vakar demonstravo prieš ministerio pirmininko būstinę, reikalaudami vyriausybę atsistatydinti. Demonstracijose dalyvavo apie 10.000 žmonių.

Olandai dalyvauja pasitarimuose del Indijos

Londonas. Olandijos ministeris pirmininkas išvyko į Londoną aptarti Vakarų Indijos ateitį. Tame pasitarime dalyvausiąs ir užsienių reikalų ministeris Bevinas Ryt į Haagą atvyksta Indijos atstovai.

Rusų - vengru sutartis

Londonas. Vakar Vengrija pasirašė sutartį del reparacijų su Cekoslovakija ir Sovietų Sąjungai Vengrija įsipareigoja 6 metų laikotarpyje išmokėti 50 mil. sterlingų. Cekoslovakijai reparacijas mokės žaliavų, pinigų ir darbo jėgos pavidale sumoje 7,5 mil. sterlingų. Vengrijos vyriausybė nutarė suvalstybinti boksiito ir aliuminijaus fabrikus bei naftos kasyklas ir elektros energiją gaminančias įmones. Bankai busią perduoti vestybinei kontrolei.

Musu uzdaviniai

Stai jau ilgesnis laikas, kai mes gyvename ištremime. Skūstis mums savo vargais, kančia netinka. Juk mes jau palikdamį savo tėvynę žinojome, kas mūsų laukia. Žinojome, kad būsime alkanai, pažeminti, turėsime nueiti ilgą ir sunkų Golgotos kelią. Ir, vis delto, mes palikome savo gimtąją žemę. Palikome ją ne vien todėl, kad tik išgelbėtumėm savo gyvybę. Pasakysime atvirai tiesą. Apleidome tėvynę todėl, kad išliktume tam laikui, kada būsime jai labiausiai reikalingi.

Jau ilgesnis laikas kai mus niekas nebeverčia sunkiai fiziniai dirbti. Nesame ir alkanai. Tad ar mums nepribrendo laikas sumeokėti savo vekselį? Jau metas pagalvoti apie mums uzdedamas pareigas ir uzdavinius.

Mielasis lietuvi! Siandien mes buvome pastatę sau klausimą, ar mes tebesame tiek patys kaip tada išvykdami? Ar esame tiek

tvirtai ir rizingi kaip anuomet? Ar sugebėsime įkūnyti gyvenime, ką ankščiau sukūrėme mintyse? Ilgai ir rūpestingai svarstėme šį klausimą. Siandien yra pribrendęs laikas perkanoti mūsų turimas vertybes. Tikime, kad jūs mums atleisite už drąsą ir atvirumą.

Mes šiandien su tikru atvirumu norime ir jus paklausti: "Pasakykite pone mokslininke, profesoriau, kilnių minčių reišėkėjau, rašytojau, menininke ir žurnaliste, ką pats šiandien veiki šiame ištremimo kelyje? Dar anais laikais tu skelbei, darei daug grūžių dalyku. Uždegdavai, sužavedavai jaunus širdis. Ar tu šiandien toks pat? Ar tu skelbi ir darai tą patį kaip nebeturai tų puikiųjų sąlygu? Kai tau už darbą nebemoka stambiųjų pinigų? Aš netikiu, kad tu visa tai būtum daręs už pinigą. Gal nori nusiskūsti tomis sunkiomis sąlygomis?..." Brol lietuvi, tu skelbei, kad žmogus nėra sąlygu vergas, kad jis iškyla aukščiau jų. Žmogus pats kaip saulė

Pabaltijo klausimas bus svarstomas UNO posėdžiuose?

Amerikos lietuviai deda pastangų, kad Lietuvos ir Pabaltijo klausimas būtų svarstomas UNO posėdžiuose. Šį klausimą paremti yra pažadėję įtakingi Amerikos asmenys. Šiuo reikalu pastangų deda ir kitur gyvenantieji lietuviai.

Dabar atėjo gaudų, kad Pabaltijo klausimas tikrai gali būti svarstomas gegužės ar birželio mėnesį. Esą šį klausimą iškėlė Anglijos vyriausybė. Kiek ši žinia teisinga, mes patvirtinančių šaltinių dar neturime.

(Iš „Tėviskės Aidas“)

spinduliuoja. Bet nėra nušviečiamas laiko ir aplinkybių, kaip yra nušviečiamas saulės mėnulis. Tad šiandien mes norime, kad tu vėl mums padovanotumėi vieną iš gražiausių savo kūrinį. Norim mes tu kilniųjų kūrinių knygos puslapiuose. Ar negalėtumėi įkūnyti žodyje, drobėje tremtinių, su visais jų išgyvenimais ir kančiomis, ilgesiu... Norime atspindžių iš gimtosios žemės.

Tokį pat klausimą mes statome ir daktarui, mokytojui, inžinieriui, agronomui, teisininkui ir kiekvienan kitam savo srities specialistui. Mes žinome, kad tu savo tėvynėje esi palikęs indėlį. Kokią sunkią kovą tu turėjai, kol pasiekei mokslo ir išsilavinimo. Sakyk mielasis, ką veiki šiandien? Ar nesustingai kaip ledas? Ar nepasidarei tuo paprastu, pilku žmogumi? Ar jau daugiau nebekovoji, nebedirbi? Ar jau nebežinai, kas toliau daryti? Ar viską suvedei į vieną tašką, kad nesi tėvynėje ir nerandi, kaip Njutonas sakė, atspirties taškų ir todėl nebegali pajudinti žemės?...

Ir tu, mielas lietuviškosios žemės artojai, ir tu, sunkaus prakaito broli, darbininke, ir tu, mūsų vilčių ir ateities nešiotojau, jaunuoli, pasakyk šu tikru atvirumu, ką tu šiandien veiki? Ar esi tik tas, kuris save guodi viltimi, kad grįši į tėvynę? Ar blaškais, kaip paukštis pagautas narve? Juk visa tai yra tuščia ir beprasmiška. Tai visa yra toli, toli nuo tikrųjų tavo uždavinių. Tavo širdžiai ramybės negražins karčiosios degtinės stiklas. Skambantis pinigas nepadarys tavęs laimingo. Tau reikia pačiam savyje surasti jėgų. Surasti jėgų, kuriuos tavo įgalins veikti, dirbti, pasiruošti ir būti vertu savo tėvynės vaiku.

Dabar yra pats tinkamiausias laikas. Surinkti tą kraiti, vertybes, kurias tu tikrai galėsi pargabenti į tėvynę. Yra tikra, kad tie, kurie šiandien vienaip, ar kitaip uždriba pinigą, ar tuščiai praleidžia laiką, jie tėvynėje pinigais nepirks pirmųjų vietų. Visi dar bus išbandyti ugnies.

Lietuva nelaukia mūsų grįžtant su pinigais, bet su dvasiniu turta. Todėl nekraukim turto, kuriuos gadiną kandys, bet tuos turtais, kaip sako Evangelija, kurie negenda ir nerūdija. Šiandien mes turime pervertinti, pasverti savo tautinės sąžinės prasmę, — ar mes tebesame tokie patys, koki buvome apleisdami tėvyn. Ar mes ištesėsimė tada duotąjį pažadą? Ar būsimė verti grįžti ten ir palaidoti savo kaulus šalia žuvusių brolių partizanų.

Tėviškės Aidai.

Skaitytojams perspausdiname pluosta zemiau paduodamu ziniu is Teviskės Aido' del ju aktualumo.

Amerikos Konsulatas Frankfurte turi daug darbo

Frankfurte Amerikos konsulatą kasdien lanko daug interesantų. Interesantų tarpe matoma daug lietuvių. Pagal nustatytą kvotą į Ameriką galės įvažiuoti 386 lietuviai. Įvažiavimui pirmenybė bus teikiama tiems, kurie yra Amerikos piliečiai, gimę Amerikoje ir kuriems giminės garantuos visą išlaikymą. Įvažiavimas į Argentiją, Kanadą ir kitas Amerikos šalis bus šiek tiek lengvesnis. Ta-

čiau šiuo reikalu JAV konsulatas, berods, netaipininkauja.

Uzdaromi tautiniai komitetai?

Sužinojome ir kitą mums nemalonią naujieną. Anglų zonoje jau daugelyje vietų uždaromi tautiniai komitetai. Tuo reikalu paskelbtas ir oficialus anglų valdžios pranešimas. Mūsų įkurtos organizacijos, nors neturėjo oficialaus pripažinimo, bet šiaip taip veikė. Dabar jų veikimas dar labia pasunkės.

Mūsų supratimu organizacijos buvo naudingos ne tik mums, bet ir tiems, kurie mus globoja. Mes būdami organizuoti, galime sparčiau žengti pažangos keliu, šviestis ir pasirengti profesiniai. Geriau susiorganizuavę, lengviau galėtume įsijungti ir į planuojamus darbus.

Anglų zonoje pabaltiečiai bus apgyvendinti penkiose stovyklose

Gauta žinių, kad gyvenantieji anglų zonoje pabaltiečiai bus surinkti į 4—5 stovyklas. Tuo atveju busia geriau palaikyti tvarką ir tiksliau grupuoti ir jungti darbus. Komitetai, kaip jau praneša oficialus karinis parėdymas, daugelyje vietų uždaromi ir turės prisitaikyti prie naujų aplinkybių ir paskelbtų tuo reikalu taisyklių.

Reikia gražinti turta ir pinigus

Lietuvos pasiuntinio įstaiga Detmoldė prašo visų tų, kurie yra bėgdami iš Lietuvos išsivežę valdžios, kooperatyvų, visuomeninių įstaigų ir kitų įmonių pinigus, prašomi juos gražinti Tautos Fondo kason. Taip pat prašomi tie kurie žino, kas pinigus yra išsivežę, pranešti pasiuntinybės įstaigai, Detmold, Bohnhofstr. 6. Pinigų pasisavintojai bus traukiami teismo atsakomyben.

Ka veikia Lietuvių Tautinės Bendruomenės Valdyba?

Isrinktoji LTB Valdyba savo veikimo dar nepradėjo. Ieškoma patalpų ir atliekami kiti kasdieniniai darbai. Provincijai, nesulaukdam konkretnių darbų, jau dabar nerimauja. Delsimas provincijai kelia rimtų rūpesčių, kad gali būti praleista daug brangaus laiko. Bijomasi, kad įdėjus tiek daug vilčių, netektų patiems skyriams raginti centrą dėl aktyvesnės veiklos. Gal tai nėra tiesa, bet būtų malonu, jei centras, bent tam tikru aplinkraščių pasisakytų skyriams dėl naujųjų darbo gairių. Juk tikrumoje ir dabar centrai tenka spręsti daug reikalų, susijusių su mūsų kasdieniniais rūpesčiais.

Norejo prievarta isvezti ukrainiecius

Kovo mėn. 25 d. apie 11 val. MP. ir policijos būrių buvo apsupta Hersfeldo stovykla. Pagal atseivėtu sąrašus, norėta iš šios stovyklos paimti ir gražinti į Sov. Sąjungą apie 120 ukrainiečių tautybės asmenų.

Stovykloje kilo baisus triukšmas. Moterys ir vaikai klykė, verkė. Zmonės prievarta buvo tempiami ir sodinami į mašinas. Vežamieji pasipriešino visais būdais. Vienas kitas, atidengęs savo krūtinę prašė jį nušauti geriau čia pat vietoje. Vienas iš vežamųjų apsinuodijo, kitas išėjo iš proto ir trečias norejo ištraukti iš kareivio pistoletą ir nusišauti vietoje. Esant tokiam stipriam pasipriešinimui, egzekucija buvo sulaukyta. Amerikiečių karininkas pareiškė, kad į Sov. Są-

jungą bus gražinti tie piliečiai, kurie 1939 metais buvo bolševikų piliečiai, visi buvę bolševikų armijos kariai ir į Vokietiją patekę belaisviai. Taip pat tie, kurie tarnavo vokiečių kariuomenėje, ar padėjo vokiečiams darbu, ar šiaip kuo nors.

Visi išvežamieji ukrainiečiai paskelbė bado streiką. Kitą dieną į lagerį atvyko patrikri-nimo komisija, kuri prisaikdinus, pavedė užpildyti tam tikras anketas ir apklausinėjo išvežamuosius. Apklausinėjimo metu 6 asmenys sutiko laisvu noru grįžti į Sov. Sąjungą. Tame pačiame lageryje yra ir lietuvių apie 300. Jie tuo metu nebuvo paliesti ir atvykusios komisijos taip pat nebuvo apklausinėjami.

Vokiečiai kersija

UNRRA-os vadovybė, kad nebūtų spekuliacijos ir kita ko yra uždraudusi vokiečiams lankytis stovyklose. Vienur, kitur vietos stovyklų policijos vokiečiai trumpam laikui buvo sulaukyti. Vokiečiai dėl šių įvykių išsivežė ir ju policija, aiškindamasi su stovyklų policija, pareiškė, kad ji imsis panašių priemonių. Vienas, kitas lietuvis kartais išėina nusipirkti maisto įkaimą. Siomis dienomis išėję ir kaimą buvo sulaukyti ir perduoti MP kaip spekuliantai. Lietuviams reiktų į tai atkreipti dėmesį ir prisilaikyti nustatytos tvarkos, kad nepatekus į nemalonią situaciją.

Dare krata repatrijacineje bolševiku komisijoje

Nesena vienoje repatrijacinėje komisijoje dėl inkriminuojančios medžiagos buvo padaryta krata. Dabar UNRRA-os vadovybės paskelbta, kad rusų kariams lankytis DP stovyklose draudžiama. Yra žinių, kad kai kurie repatrijacinės komisijos pavieniai asmenys lankydavosi lageriuose ir turėjo pasimatymus su lagerio gyventojais. Nustatyta, kad šie asmenys šnipinėa ir renka žinias apie pagabėlius. Būk tokiais daviniais pasiremdamas rusų rėdijas paskelbė, kad Augsburgėje svetimšalių stovykloje yra karo nusikaltėlių.

Lietuvoje pragariskas teroras

Gautos iš įvairių šaltinių žinios aiškiai rodo, kad padėtis Lietuvoje negerėja. Partizanai dar labiau persekiojami. Nesena viena partizanų grupė iš 50 žmonių buvo sunaikinta netoli Radviliškio miškuose. Jie, žinodami kas jų laukia, nepasidavė, tad kovojo ir žuvo iki vieno. Sveicary Berno laikraštis rašo, kad, pradėdant 1944 m. iki gruodžio mėn. imtinai, krito apie 20.000 partizanų. Sudaryti baudžiamieji būriai sudaro apie 50.000. Partizanų skaitoma įvairiose vietose iki 30.000. Yra žinių, kad paskutiniaisiais mėnesiais partizanų skaičius dar padidėjo 15. — 20.000. Taip pat yra perdėtos žinios apie žuvusiųjų skaičių. Tikrumoje žuvusiųjų yra keletas tūkstančių, o bolševikų tose kovose krito apie 10.—15.000. Tas pats laikraštis toliau rašo, kad apie 40.000 išvežta į Sov. Sąjungą daugiausia įsiauėre nuo Uralo prievartos darbams į anglų kasyklas. Tačiau ir kalėjimai vis pilni ir pilni.

Šiandien Vilniuje yra 150.000 atvežtųjų rusų. Kaune iš 130.000 gyventojų jau 20.000 rusų naujakurių. Panašūs gyventojų santykis daugelyje Lietuvos miestų ir miestelių.